

Bc. Kateřina Patová: **Vojenský a špitální řád sv. Lazara Jeruzalémského – dějiny a současnost**, diplomová práce, UK HTF Praha 2016, 87 str., počítačový otisk

Oponentský posudek vypracoval: *Prof. Dr. Jan B. Lášek*

Autorka si dala za cíl představit řádové společenství, které dnes vzhledem k několika okolnostem je v současné ČR velmi populární. Nedala se v žádném případě zlákat tím, že by popisovala současný stav a teprve tak pak podnikala sondy do minulosti, ale postupuje zcela chronologicky. A dlužno říci, že důkladně a odborně seriózně. Řádné vedení práce je patrné.

Kandidátka své dílo rozdělila na čtyři kapitoly: dějiny – organizace a struktura – soudobé dějiny, aktuální situace – řádové aktivity.

Kapitola Dějiny řádu shrnuje známá fakta. Velmi oceňuji, že líčí historické pozadí křížových výprav (str. 12-80) a uvádí tak zcela nenásilně do problematiky. Činí tak poutavě a na základě kvalitní literatury. V závěru této kapitoly podává přehledným způsobem spory v 19. století a vznik dalších řádových větví. To je třeba ocenit, protože právě toto období nebývá vždy dobře interpretováno. Objektivně a věcně je podáno působení řádu na našem území (str. 35-38).

Kapitola Organizace a struktura úvodní zaměření a poslání řádu, patrony řádu, řádovou heraldiku, obleky a hierarchii. Bez těchto věcných znalostí se nikdo v řádu nevyzná. Oceňuji, že autorka uvádí v důležitých oblastech také genezi těchto důležitých fenoménů (zejména obleky a hierarchie).

Velmi důležitá je kapitola „Soudobé dějiny-aktuální situace“. Vřele souhlasím s tím, že dějiny a činnost řádu jsou v letech 1830-1910 velmi těžko rekonstruovatelné (str. 47). O to zajímavější jsou dějiny řádu ve 20. století, resp. od 30. let. Složitý vývoj podává autorka opět velmi věcně a tolerantně (str. 48-53). Korektnost podání vystupuje do popředí zejména při líčení schismatu uvnitř řádu. Aktuální a důležitá je podkapitola o českých poměrech (str. 54-58), kde je nanejvýše delikátní problematika (nejednotnosti a nesoudržnosti) podávána též velmi věcně a zdrženlivě. Tyto skutečnosti nejsou ještě zpracovány v kritické literatuře, autorka musela pečlivě třídit prameny (Reunion a Lazariánský reunion) a zejména pak zdroje internetové, psané často polemicky a jednostranně. Proto je možno práci označit za původní, pramenné dílo.

Konečně poslední kapitola „Řádové aktivity“ podává spíš krátkou informaci o činnosti řádu ve světě, ale podrobněji se zmiňuje o aktivitách u nás. Lazariánská pomocná služba, Společenství pomocníků sv. Lazara, hospice a nemocnice, které jsou afiliovány k různým částem rozděleného společenství jsou jevy, které činí tento řád ve všech jeho podobách atraktivní pro dnešní českou společnost.

V závěru správně autorka vyjadřuje podiv nad tím (str. 62), že se dědicové této velké tradice handrkují mezi sebou.

Seznam literatury, slovníků a internetových zdrojů je rozsáhlý. Ukazuje přesvědčivě, kolik práce kandidátka do svého díla vložila.

Je přiloženo celkem 17 příloh (obě Kavelaerské deklaráce, historická ikonografie, portréty důležitých osobností z dějin řádu).

Žádnou věcnou ani procesní chybu jsem v práci nenašel, zpracování je velmi pečlivé.

Závěr: Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuji, aby tato pečlivě zpracovaná diplomová práce byla přijata jako kvalifikační. Je původní a originální. Navrhuji proto její hodnocení známkou ***v ý b o r n ě***.

V Praze, dne 30. srpna 2016.